

Яйце

Геннадій Кофанов

Подорожня історія

Я думаю, ніколи наречений, тремтливо очікуваний, не поспішає так до своєї нареченої, як я поспішав тоді до Харкова, сам не знаючи чому.

Володимир Соллогуб, "Незакінчені повісті".

- Тс! - перебив мене слідчий, - підтверджуються мої попередні припущення. Тут діють загадкові обставини...

Ернст Теодор Амадей Гофман, "Еліксири сатани".

Він почав пісяти...

- Ну хто ж так починає оповідання! - обурюється внутрішній голос автора. - У першому ж реченні ти шокуєш читача настільки ницими фізіологічними подробицями. Недобре, недобре. Почни не з сечовипускання, а з чогось іншого.

- Ну... Добре, почну з іншого, - погоджується зі своїм внутрішнім голосом автор і починає так:

Як багатьом відомо, на Харківщині, східніше самого міста Харкова, має місце селище міського типу за назвою Великий Бурлук.

Як багатьом відомо, колись біля Великого Бурлука була знайдена знаменита "Велесова книга".

А Кий Арнольдович Сало, головний герой цього оповідання, знайшов біля Великого Бурлука яйце, про що мало кому відомо. І не колись там, а конкретно 30 квітня 2004 року, о 18 годині 23 хвилині за київським часом.

Сам-от Кий Арнольдович мешкає не у Великому Бурлуці, а в Харкові, на Холодній Горі; у Великому ж Бурлуці живуть його тесть із тещею, тобто батьки його дружини Руслани Тарасівни Бузок. Той факт, що в нашого героя і його дружини, котра перебуває з ним у зареєстрованому РАГСом законному шлюбі, різні фамілії, пояснюється просто: Руслана залишила дівоче прізвище, розсудивши, мовляв, "Руслана Сало" - звучить якось курйозно і навіть принизливо (бо ж майже кожна жінка прагне бути стрункою та граціозною, а не якимсь "салом"); інше діло - Бузок, рослина із гарними та запашними квітами.

Отже, виїхавши з Великого Бурлука, де він залишив у тестя з тещею на травневі свята погостювати дружину Руслану й сина Богданчика, Кий Сало відчув підвищений тиск у сечовому міхурі й вирішив, що називається, "відлити". А все тому, що теща пригощала його, крім іншого, домашніми соліннями, після яких організм відчуває спрагу й змушує хлебтати й хлебтати напої.

Вишнева "Таврія" нашого героя завмерла на узбіччі траси, а сам він перемістився в

найближчі кущі.

У той час як організм Кия Арнольдовича позбувався зайвої рідини, його очі блукали околицями, насолоджуючись видами весняної природи.

- Отут слід дати мальовничі описи оної весняної природи, для так званої художності, - говорить раптом... ні, не герой, а внутрішній голос автора. - Опиши, як із липких бруньок витикаються ніжні світло-зелені листочки; як гудуть над першими квітами перші комахи, ще сонні після зимової сплячки; як ґрунт, просякнутий вологою розталого снігу, наїжився першою травою, як...

- Нехіть мені робити докладні описи весняної природи, - заперечує своєму внутрішньому голосу автор. - По-перше, тому, що таких описів у красному письменстві й без того хоч греблю гати, і багато з них настільки блискучі, що мені їх однаково не переплюнути. По-друге, від багатослівних просторікувань щодо пейзажів, портретів і натюрмортів моє оповіданнячко може роз'юшитися до розмірів повісти або навіть роману, що в мої плани не входить. І, нарешті, по-третє, читач, звичайно ж, і без мене прекрасно знає, як виглядає весна в наших широтах, і навіть як вона пахне.

Отже, стряхнувши останні краплі, сховавши назад у штани свій... ага, його... і застібаючи "блискавку" ширінки (втім, "блискавками" такі застібки називають мешканці інших міст, а Кий Арнольдович Сало, як усі харків'яни, називав її "змійкою"), він зирнув на кульбабки, схожі на малесенькі лимонного кольору хутрянні туркменські шапки, насаджені на салатного кольору трубочки для коктейлю, і побачив серед них вищезгадане яйце.

Яйце було гарним.

Ні, це було не великоднє яйце роботи ювелірів Фаберже, звісно, а звичайне яйце якогось великого птаха. Але його забарвлення було досить приємне окові: темно-синє в жовту цяточку, або, мабуть, у цяточку кольору слонячої кістки; начебто вечірнє небо, всіяне зірочками. Величиною більше гусячого, або індичого, або лебединого, але поменше страусового.

Наш герой узяв його в руки, щоб розглянути ближче. При ближчому розгляді світлі цяточки нагадували чи то шумерський клинопис, чи то скандинавські руни. Коли Кий Арнольдович повернув знахідку, щоб оглянути з усіх боків, усередині об шкарлупу щось стукнулося. Він злегка потряс яйце. Так, усередині талапалося щось щільне, начебто пластмасова іграшка в шоколадному яйці "кіндер-сюрприз". Невже білок із жовтком позсихалися у тверду грудочку? Або висохла мумія пташеняти, що не зуміло пробити шкаралупу?

Помилювавшись яйцем, переконавшись, що воно не розбите й не тріснуте, а абсолютне ціле, наш герой вирішив, що ця штучка, так би мовити, естетична й може собою прикрасити домашній інтер'єр, тому забрав знахідку. Повернувшись у вишневу "Таврію", акуратно поклав синій у цяточку еліпсоїд на сусіднє сидіння й продовжив шлях.

Не встигнув його автомобіль набрати швидкість, а в тих же кущах, де дзюрив Кий Сало, з'явився інший чоловік. З'явився невість звідки, чи то з кущів же, чи то просто з

повітря. Він був цілковито лисий, горбоносий, його профіль нагадував писок хижого птаха. Тіло його було впаковане в чорну оболонку на кшталт дивовижного доспіху. Якби хто-небудь, так от хоча б і сам читач, дивлячись на обличчя цього суб'єкта спробував би назвати його вік, то це звучало б приблизно так: "Йому років тридцять... Ой, ні, не тридцять, а всі п'ятдесят... Та ні, не п'ятдесят, йому й тридцяти-от немає... Втім, йому вже за сорок... Та ні, які сорок, ніяк не менше шістдесяти... Навіть більше сімдесяти... Навіть усі дев'яносто... Ой, ні, менше сорока... Двадцять із гаком..."

Таємничий чоловік невизначеного віку обвів гострими вічками околиці, упився поглядом у жовту галактику з кульбабок, заплющив повіки й придавив скроні пальцями, потім, розсунувши гілля кущів, спрямував погляд на зменшувану вдалині вишневу цятку, потім обернувся й зник так само раптово, як і з'явився...

***

Поки Кий Арнольдович Сало, крутячи баранку вишневої "Таврії", від'їжджає від Великого Бурлука, автор поділиться із читачем невеликим обсягом - "дещицею", як говорять українці, або "толікой", як кажуть росіяни, - інформацій щодо цього свого героя.

Його тато, Арнольд Кузьмич Сало, у дитинстві страждав через те, що його дражнили інші малята за нетутешнє, імпортне ім'я. Тому вирішив, мовляв, якщо в нього будуть діти, то він їм обов'язково дасть імена тутешні, слов'янські. І коли наш герой народився, тато Арнольд підшукав для нього споконвіку слов'янське, як він уважав, ім'я в давньоруському літописі "Повість минулих літ". Як читач, звичайно ж, зрозумів, ім'я нашого героя запозичене в легендарного князя, що заснував більш півтора тисяч років тому місто, назване на його честь Києвом. Але, на жаль, і Кію Арнольдовичу не вдалося в дитинстві уникнути дражнилок із приводу імені. Хлопчиська й дівчиська кричали йому: "Кію, Кію, де твої кулі?"; маючи на увазі більярдний кий із більярдними ж кулями.

Нині Кий Арнольдович Сало - дещо гладенький чоловік тридцяти чотирьох років, із шевелюрою кольору неочищеної картоплі, вусиками й борідкою. Він закінчив Московський Літературний інститут, але популярним і модним письменником, відомим широким масам читачів, не став. Працює в одній із харківських телекомпаній редактором краєзнавчої програми "Столиця № 1". Назва натякає, що Харків був першою столицею Української радянської республіки, поки не передав столичний статус Києву. Один із персонажів Ісака Бабеля - "тужний убивця Сидоров" - обізвав Харків "саморобною столицею". Ну, саморобна, не саморобна, а столиця. Перша. Але тепер уже колишня. У вільний же від роботи в "Столиці № 1" час Кий Арнольдович, крім іншого, іноді пише статті, які йменує елегантним словом "есе", для місцевої преси. Але оскільки з розвалом Радянського Союзу розвалилося й правило виплачувати авторам пристойні гонорари за опубліковані опуси, писання статей громадянин Сало називає не роботою, а хобі.

У даний відрізок часу він працював над статтею (есе) під робочою назвою "Харків'яни - основоположники української й російської фантастичної прози періоду романтизму". По закінченню цієї роботи він планував дати твору більш лаконічну назву, щось на зразок "Гніздо фантастичної прози" або там "Вотчина фантастичного романтизму"...

У цьому есе він розповідав і про попечителя Харківського навчального округу Олексія Олексійовичі Перовського, автора фантастичних повістей "Лефортівська маківниця" і "Чорна курка, або Підземні жителі" на типову для романтиків тему контактування нашого світу із чарівними паралельними світами (свої твори Перовський підписував псевдонімом "Антоній Погорельський"; до речі, і небіж цього харківського попечителя - письменник Олексій Костянтинович Толстой - теж вважається одним із основоположників російської фантастики); і про першого прозаїка нової української літератури Григорія Федоровича Квітку (псевдонім "Грицько Основ'яненко"), автора фантастичних повістей "Конотопська відьма" і "Мертвецький великдень"; і про Ореста Михайловича Сомова, автора фантастичних повістей "Русалка" і "Київські відьми", першого російського письменника, що звернувся до українського фольклору, надихнувши своїм прикладом молодого Гоголя - не харків'янина, але з Харковом теж пов'язаного досить щільно - на написання "Вечорів на хуторі поблизу Диканьки"...

Створення есе просувалося не настільки швидко, як Кию Арнольдовичу хотілося, тому що дружина Руслана відволікала його всілякими дорученнями: то збігай у булочну за хлібом, то забий цвяха, то винеси сміття, то позаймайся з Богданчиком, то... Тепер, коли він відвіз дружину із сином до її батьків, де вони гостюватимуть не менш тижня, можна засісти за есе ґрунтовно.

Закінчуватися ця стаття повинна таким резюме: мовляв, раз і перша російська фантастична повість "Лефортівська маківниця" Погорельського (котра дуже подобалася, до речі, О.С. Пушкіну) - і перша українська фантастична повість - "Мертвецький великдень" Основ'яненка (яку схвалив навіть критик Віссаріон Белінський, що не любив взагалі-то фантастику і стверджував, що "фантастичне в наш час може мати місце тільки в божевільнях, а не в літературі, і перебувати в завідуванні лікарів, а не поетів") - написані харків'янами (нехай навіть Погорельський був харків'янином не довічно, як Квітка, а тимчасово, але все-таки...), виходить, саме Харків можна вважати батьківщиною як російської так і української фантастичної прози періоду романтизму.

І от, сидючи поруч зі знайденим біля Великого Бурлука яйцем і роблячи дві справи одночасно - керуючи автомобілем і подумки творячи есе - наш герой кілометр за кілометром, кілометр за кілометром, повз села й селища - Підсереднє, Дорошенкове, Підгоріле, Гонтарівка, Радькове, Широке - переміщався убік рідного міста Харкова, для якого, до речі, цей 2004-й рік від Різдва Христового був ювілейним: Харків святкував своє 350-річчя. Тобто поселення тут були ще в часи полювання на мамонтів, але перше документальне свідчення про місто Харків як таке відноситься до 1654-го року, року горезвісного союзу між Україною й Росією. Із приводу ювілею, крім інших святкових

заходів, заплановане й відкриття пам'ятника легендарному козакові Харку, від імені якого, нібито, і походить назва "Харків". Саме-от місто назване від ріки Харків, що крізь нього протікає, а от, мовляв, ріка... Але хоча і в українських літописах, і в українських народних піснях згадуються козаки на ймення Харко, історики вважають версію про походження назви ріки й відповідно міста від імені якогось козака не більш ніж легендою. Існують ще чотирнадцять версій про походження назви "Харків", і згідно з більшістю з них ріка таку назву одержала за сотні років до виникнення козацтва. Проте, відомий скульптор Зураб Церетелі до ювілею вже створив статую міфічного козака.

- По-перше, ти відволікся від сюжету, а по-друге, замість художнього твору став видавати суху краєзнавчу інформацію, - обсмикує автора його внутрішній голос, але автор безтурботно відмахується.

***

На шляху від Великого Бурлука до Харкова лежить і селище Старий Салтів, дещо північніше від якого перебуває його майже тезка Верхній Салтів. Нині оний Верхній Салтів - звичайне маленьке східноукраїнське поселення, а в XII столітті там було досить велике за середньовічними мірками місто, що називалося просто Салтів. Салтів, як говорять деякі знавці історії, був останнім містом на шляху героїв "Слова о полку Ігоревім", що рухалися назустріч половцям, - князя Ігоря Святославича Новгород-Сіверського і його полку. Сама битва, що виявилася трагічною для русичів, трапилася, як говорять усі ті ж знавці, десь на півдні нинішньої Харківщини або півночі нинішньої Донеччини...

- Агов, алло! Ти мене чуєш, чи ні?! - уже не говорить, а кричить авторові його внутрішній голос. - Повернися до сюжету! Це ж оповідання, а не довідник із краєзнавства!

- Так... я дійсно... трохи... - зніяковіло белькоче автор, і сам уже бачачи, що заліз кудись не туди, але відразу намагається викручуватися: - Втім, головний герой мого оповідання - редактор краєзнавчої телепрограми, так що ці мої розп'якування можна віднести на рахунок асоціацій, які викликала в героя ця поїздка.

Отже, проїхавши дамбою, що перетинає Печенізьке водоймище, яке харків'яни - народ сухопутний - патетично називають Печенізьким морем, Кий Сало в'їхав у Старий Салтів і незабаром зупинився на автозаправній станції, щоб, образно висловлюючись, свого металевого коня вишневої масті напоїти студеним бензином. Можливо, на цьому ж самому місці 819 років тому напував свого скакуна й князь Ігор Святославич.

На заправці, крім її працівника - хлопця років двадцяти в комбінезоні з емблемою фірми, якій ця бензоколонка належала, була присутня ще одна жива істота: бездомний безрідний пес сіро-чорно-білої масті, що харчувався подачками працівників і клієнтів цього пункту.

Коли бак вишневої "Таврії" наповнювався паливом, пес дивився на шофера

байдуже, поклавши морду на передні лапи й ворущачи бровами. А коли водій, відійшовши від машини, дістав із кишені жилета гаманця, вийняв із нього гривні з портретиками київських князів Володимира Великого і Ярослава Мудрого, інших видатних діячів, і простягнув гроші хлопцю, пес статечно встав, підійшов до нашого героя й, втупившись у нього прохальними очима, завиляв хвостом.

У момент, коли заправник узяв купюри клієнта, настрої тварини раптово перемінився: собака повернув морду на схід – у ту сторону, звідки приїхала вишнева "Таврія", люто ощирився й загарчав. Розплатившись за бензин, Кий Арнольдович обернувся глянути, що викликало невдоволення пса, і став свідком такої сцени: на заправку із траси звільнув чорний мотоцикл, на якому сиділа людина, одягнена у чорний мотошолом, чорну куртку, чорні рукавички, чорні штани й чорні черевики – таких мотовершників нині називають байкерами; загальмувавши поруч із "Таврією" нашого героя, заглянула у віконце автомобіля (а скло в ньому прозоре, не тоноване), рішуче ухопила за ручку й смикнула дверцята; пес гавкнув, метнувся до чорного мотоцикліста й вчепився щелепами в його черевика; байкер кркнув, мотоцикл газанув; від ривка пса мотнуло, і він дивом не втрапив під заднє колесо, випустивши жертву; незнайомиць шугонув трасою на захід, убік Харкова, а собака люто загавкав услід.

Працівник заправки, що спостерігав цей моментальний бойовик із не меншим здивуванням, аніж Кий Арнольдович, прокоментував:

– Украсти у автомобілі той чоловік щось певно праг. Украв би, якби псом сміливо не атакований був враг. Умить куснув його за ногу, умить злочинство припинив. Він здивував мене, їй-богу. Не пес, а чистий детектив.

Кий Сало погодився:

– Я б обікрадений був, звісно, та пес так вчасно налетів... Він дресирований навмисно відлякувати крадіїв?

Хлопець заперечив:

– Дворняга, ні з якого боку не вчений. Без якихсь турбот жив тихше миші тут півроку. І от... Я сам роззявив рот!

– Стоп, стоп, стоп! Це що таке?! – вигукує раптом уже не хтось із персонажів, а внутрішній голос автора. – Чому це персонажі заговорили віршами?! У реальному житті люди так не розмовляють!

– Ну, "вірші" – це занадто голосно сказано. Я не поет, справжніх віршів писати, на жаль, не вмію. Я б назвав це просто рифмовано-ритмізованою прозою, – відповідає внутрішньому голосу автор. – Дійсно, у реальному житті люди так не розмовляють, згодний. Але я ж пишу не міліцейський протокол реального життя, а так званий художній твір, а в художньому творі...

– У поемі або віршованій п'есі – так, персонажі мають говорити віршами, але не в оповіданні ж! – перебиває внутрішній голос. – В оповіданні, нехай і фантастичному, персонажі повинні говорити прозою й тільки прозою!

– Кому? – запитує у внутрішнього голосу автор.

- Що "кому"? - перепитує внутрішній голос.

- От ти говориш: "персонажі повинні", а я запитую: кому? Кому саме щось повинні мої персонажі?

- Ну... Еее... Читачеві, - непевно відповідає внутрішній голос.

- Ані мої персонажі, ані я особисто читачеві нічого не винні, ми в читача нічого в борг не брали. Ну, а якщо читач вважає, що ми йому винні, то нехай домагається повернення цього боргу через суд. Творча особистість має право на випендрюж, або, солідніше висловлюючись, на художню оригінальність. Якщо б мої здатності були ширше, то мої персонажі не те що віршами заговорили, а заспівали б оперні арії. Уявляєш, як це було б неординарно: фантастичне оповідання, де персонажі спілкуються за допомогою оперних арій, з додатком нот! Але, на жаль, оперної музики я скласти не вмію, тому нехай персонажі хоча б просто говорять у риму.

- Це неправильно, неправильно, неправильно... - бубонить внутрішній голос.

- Зате, так би мовити, оригінально. У мільйонах оповідань персонажі говорять прозою, а в мене... Яка-ніяка різноманітність. Уважай це творчим пошуком нових шляхів у літературі, - витребенькується автор.

- Ай, роби що хочеш, - здається внутрішній голос. - Тільки видається мені, що в тебе вийде якась дурня, а не оповідання.

Отже, Кий Арнольдович розплатився за бензин до нападу пса на байкера, а після цього інциденту дав хлопцеві поверх того зайву купюру з портретиком гетьмана Богдана Хмельницького - а це, мовляв, спеціально для пса, йому на ковбасу. Працівник заправки пообіцяв, що витратить цю п'ятірку саме на ласощі для Кутмира, як хтось із проїжджих охрестив цю дворнягу.

Захлопнувшись у "Таврії", наш герой поїхав далі.

***

На виїзді зі Старого Салтова дві дівчини - смаглява брюнетка й світлошкіра білявка - "ловили" транспорт. Кий Сало пригальмував. Блондинка запитала: мовляв, до Харкова підкинете? Наш герой відповів: мовляв, так, підкину, чому ж не підкинути. Дівчата стали прощатися одна з одною, із чого випливало, що їде тільки одна, а інша лише її проводить. Виявилося, їде смаглява. Вона відкрила дверцята, а Кий Арнольдович прибрав із сидіння темно-синє в жовту цяточку яйце й переклав його в бардачок; смаглявка із цікавістю вп'ялася в гарне яйце, сідаючи на те місце, де воно тільки-но лежало.

Ця дівчина в тонкій літній кремовій курточці, синіх джинсах і синіх же кросівочках була не просто смаглявою, а мулаткою зі шкірою кольору какао й антрацитовими кучериками. Звичайне діло, подумав наш герой: плід любові чорношкірого студента з Африки, яких у Харкові було і є чимало, з білошкірою українською аборигенкою, так би мовити. Від таких чорно-білих пар бувають талановиті нащадки. Олександр Пушкін, Олександр Дюма...

Мулатка на прощання покивала білявці пальчиками у віконце, водій закрив бардачок, і машина рушила в подальший шлях трасою Т-2104.

Незабаром пасажирка порушила мовчання проханням:

- Я вибачаюсь, а чи можна розглянуть ближче те яйце? Таким красивим є не кожне. Більш, може, не побачу це.

Кий Арнольдович знову відкрив бардачок, і подав мулатці знахідку, зауваживши, що знайшов це в кущах біля Великого Бурлука, змовчавши, втім, навіщо він у ті кущі ходив.

Дівчина, обертаючи еліпсоїд какаовими пальчиками, цокала язиком й шепотіла – треба ж, мовляв, яке гарне; а цяточки-от нагадують букви або ієрогліфи. Кий Арнольдович сказав, що особисто йому цяточки на яйці нагадують так звану велесовицю – літери "Велесової книги"; треба ж, до чого вигадливим дизайнером буває природа. Ухопившись за тему "Велесової книги", про яку він колись писав есе (але, охолонувши, так і не дописав), літератор висловив припущення, що біля Великого Бурлука в середні віки було язичеське капище, де волхви провадили обряди й ритуали, і там була знайдена кимсь ця прадавня "книга" волхвів у вигляді дощечок з текстами, що ті дощечки опинилися в маєтку князів Задонських, котрий біля Великого Бурлука ж. І, мовляв, от який збіг, що пташине яйце із цяточками, схожими на велесовицю, знайдене ним у тому ж районі. Мулатка зазначила, що десь чула або читала, начебто вивчення "Велесової книги" хочуть увести на Україні в шкільну програму, незважаючи на те, що професор Григорій Грабович та інші академіки вважають ону "книгу" не текстами прадавніх волхвів, а підробкою, фальшивкою кінця XIX-го або початку XX-го століття. Кий Арнольдович гмикнув, мовляв, професор Грабович певен, що й "Слово о полку Ігоревім" чиста фальшивка, містифікація, зготована наприкінці XVIII-го століття. Але багатьма шанований історик Дмитро Лихачов, мовляв, був упевнений, що цей літературний шедевр написаний сучасником князя Ігоря Святославича.

Супутниця, поклавши яйце назад у бардачок, повідомила, що в неї є вдома енциклопедія слов'янської міфології й що в цій енциклопедії поряд із Велесом, Сварогом, Даждьбогом, Стрибогом, Мокошей і т.д. слов'янськими божками названі й такі відомі всім з дитинства персонажі, як Кощій і Яга. Мовляв, споконвічно слов'яни поклонялися Кощієві і Язі як божествам. А після викорінювання язичества християнством ці двоє перейшли з релігії до казок. Кий Арнольдович сказав, що в ірландців у часи друїдів була язичеська богиня Бригіта, а коли на зміну язичеству прийшло християнство, ця богиня була оголошена християнською святою; і тепер свята Бригіта входить у трійку найшановніших ірландських християнських святих поряд зі святим Патриком і святим Колумбою, хрестителями Ірландії. От, бач, мовляв, яка різниця: у нас, слов'ян, колишні язичеські боги стали казковими лиходіями, а в них, кельтів, колишні язичеські боги перейшли в категорію християнських святих.

Потім Кий Сало вголос згадав, що давньогрецькі вчені, що жили ще в VI-IV століттях до нашої ери, – Гекатей із Мілета, Палефат, Гелланік із Мітілени й Евгемер – уважали, що прототипами язичеських богів були конкретні смертні люди, котрі

реально колись існували, – видатні політичні й військові діячі й т.п.; а в основі міфів лежать події, котрі реально відбувалися; які від багаторазового переказування набули фантастичних форм. Наприклад, убив хтось величеньку змію; про це стали говорити та переказувати; хтось заявив, що змія була не просто величенька, а велетенська; інший додав, що в неї було дві голови; ще хтось уточнив, мовляв, не дві, а три... І у результаті вийшов міф про дев'ятиглаву гідру.

Мулатка сказала, що читала в харківському журналі "Багатогранний світ" гіпотезу, начебто язичеські капища були не просто місцями поклоніння божествам, а порталами, котрі з'єднують інформаційно-енергетичне поле нашого світу з інформаційно-енергетичними полями інших, паралельних світів в інших вимірах. Кий Арнольдович, якому цей журнал був добре знайомий, оскільки він і сам писав для цього видання статті, повідомив, що у найсвіжішому номері цього журналу, котрий ще не потрапив у продаж, є стаття якогось Фауста Рабіновиченка, "незалежного дослідника таємниць світобудови", як він себе називає, з гіпотезою, що прототипами язичеських богів були реальні люди, але не з нашого світу, як стверджували вищезгадані стародавні греки, а з паралельного; мовляв, із тамтешнього світу в наш просочилася інформація про якихось видатних діячів, і тут їх стали вважати богами. Цьому сприяло, мовляв, і те, що в паралельному світі трохи інакші закони природи, тому діяння, які там є нормою, у нашому світі сприймаються як чудеса...

***

Уколошкуючи час от таким інтелектуальним базіканням, Кий Сало і його пасажирка їхали на захід трасою Т-2104, а повз них за віконцями автомобіля повзли східноукраїнські лісостепові пейзажі й промайнули села Федорівка й Шестакове. Водієві було приємно, що йому подибалася така начитана, розумненька попутниця, з якою є про що поговорити. Суб'єктивно час нагадує еластичну гуму або пружину: цікава розмова може його дуже стискати, а томливе очікування – навпаки, страшенно розтягувати.

Тим часом наш герой знову відчув підвищений тиск у сечовому міхурі й, як сказав поет, "пом'янув незлим тихим словом" соління тещі, котрі спровокували його на водохлебання й наслідки, що із цього випливають. Саме що випливають... Терпіти ставало усе сутужніше й сутужніше. Робити нема чого, приведеється знову "відливати". Де тут у нас кущики? Ага, он, попереду. Отам і зупинимось.

Припаркувавши вишневу "Таврію" на узбіччі, Кий Арнольдович пояснив пасажирці: приспічило-от, так що ви отут, панночко посидьте, а я збігаю в насадження. Панночка кивнула, мовляв, почекаю, але додала, що не буде сидіти, а походить біля машини, розімне ніжки, а то сидіти набридло. Він відбіг у зарості, втім, відносно прозорі, бо листя ще не остаточноросло, а вона залишилася потягуватися й тупцювати окрай дороги.

Повернувшись до природи передом, до траси задом, наш герой поливав моріг і

відчував від цього велике полегшення. За ці заняттям він почув неголосний зойк дівчини, а коли закінчив вологовилив, застебнув ширінку й вибрався з кущів, то побачив коло свого автомобіля, пафосно висловлюючись, битву діви з невідомим супостатом. Що той супостат був мотоциклістом у чорному одязі, здається, тим же, що на автозаправці... Це був рукопашний бій двох професіоналів. Мулатка наносила удари кулачками й кросівочками в корпус супротивника, а він уміло удари відбивав або ухилявся. Мотоцикл, на якому він сидів, заважав йому бути більш поворотким, сковував рухи.

Зрозуміло, Кий Арнольдович кинувся на допомогу супутниці й першим ділом вихопив із "Таврії" монтировку, яку завжди тримав під рукою, тому що ніхто не гарантований від зустрічі на дорозі з лихими людьми. Чорний мотоцикліст, оцінивши, що супротивників уже двоє й один із них озброєний заліззякою, зволів ретируватися, під ударами дівчини розвернувся й помчав на ревучому металевому "скакунові" трасою убік Харкова.

Розпаленіла боєм пасажирка пояснила:

- Ви відійшли, й отут примчався на мотоциклі цей відтіль. В машину влізти намагався, щоб обікрасть автомобіль. Ну, звісно, я стоять не можу байдуже, мов незрушний стовп, і тую витівку ворожу спинила, не відбулась щоб.

Наш герой сказав, що це вже друга спроба чорного байкера обкрати його автомобіль, у якому, втім, немає нічого особливо коштовного (гаманець був у кишені жилета, а жилет на Києві Арнольдовичі).

- Ви бились амазонка наче! Злодюзі добре припекло! Хороброю дівчини вдачей був ошелешений ракло! Уміло б'єтесь, наче витязь: спритна нога, прудкий кулак! Звідкіль у вас ця бойовитість? Де ви навчилися битись так?

Мулатка відповіла, що з дитинства займалася бойовими мистецтвами: у шкільні роки відвідувала секції карате й дзюдо; навчаючись у міліцейській школі, яку закінчила торік, освоїла самбо; а тепер займається в секції бойового гопака - мистецтва рукопашного бою запорізьких козаків, яке здобуває в Україні все більшу популярність. Так, вона міліціонерка, тому не могла дозволити, щоб при ній відбувся злочин. Ех, шкода, не вдалося затримати злодюгу. Мотоцикл у нього дуже жвавий, на "Таврії" не наздогнати.

Тим часом на землю опускалися сутінки й серпанок.

Наш герой і попутниця зайняли свої місця в автомобілі. Прийшов час познайомитися, і шофер із пасажиркою назвали один одному свої імена. У мулатки ім'я виявилося не африканське, а наше, слов'янське: Милослава.

Вишнева "Таврія" рушила в подальшу путь трасою Т-2104 до Харкова, до якого залишалося всього нічого, як говориться, - кілометрів двадцять із гаком. Хвилин п'ятнадцять їзди...

***

І отут стало коїтися дивне.

Кий Сало й Милослава, обмінявшись репліками щодо злочинності взагалі й автомобільних крадіжок зокрема, замовчали.

Серпанок згущався, перетворюючись на туман. Попутниця начебто почала дрімати, а водій...

Чи то Кий Арнольдович поринув у себе й вів машину геть автоматично, чи то він і сам занурився у якусь дрімоту з відкритими очима, чи то втрапив під вплив якогось навіювання, але якийсь час він керував машиною, не помічаючи, куди їде.

І тільки коли супутниця промурмотала, мовляв, ой, я, здається, задрімала; а потім вигукнула, мовляв, а де це ми їдемо (?!), він начебто очунявся й зі здивуванням виявив, що вони рухаються не асфальтованою трасою, а ґрунтовою дорогою! Коли й де він збочив із траси на ґрунтовку, Кий Сало аж ніяк не пам'ятав, і навіщо це зробив, зовсім не розумів.

Загальмувавши, пробубонів:

– Тьху, що тут ще за чортовиння! Дурниця коїться якась! Куди заїхала машина? Звідкіль дорога ця взялась?

Кий Арнольдович, отетерілий від несподіванки, розвернув "Таврію" на сто вісімдесят градусів, і вони поїхали ґрунтовкою назад.

А серпанок уже згустився в справжній туман. А сутінки вже нагадували нічну темряву.

Довелося включити фари.

У матовій завісі туману дорога проглядалася вперед усього метрів на двадцять, тому, щоб не збити можливого перехожого, що зненацька з'являється з туману, або не урізатися в несподівану перешкоду, або не розтрясти до розвалювання машину на кострубатих вибоях цього далеко не рівного й не гладкого шляху, або не збочити з дороги в бездоріжжя, вони їхали повільно, дуже повільно.

Із туману проявилось самотнє дерево – сосна, покручена так, начебто якийсь велет намагався зав'язати її у вузол, – і незабаром розчинилося в тумані ж за кормою "Таврії".

Хвилин за п'ять обережного пересування автомобіль опинився перед розвилкою доріг. Кий Арнольдович поїхав навмання правою.

Ще за кілька хвилин в'їхали в ботанічну колонаду – схоже, лісочок – і незабаром дісталися галявинки, де дорога й закінчувалася. Судячи із маленької чорно-сивої арени, що залишилася від багаття, порожніх бляшанок, пластикових пляшок і висячого на гілці презервативу, цим шляхом якісь жлоби їздили в лісочок на пікніки. Довелося розвертатися й повзтися назад до розвилки...

Ліва дорога, не сприйміть за тавтологію, звертала все ліворуч й, перетнувшись із іншою ґрунтовкою, зрештою вткнулася у руїни хати-мазанки, давно занедбаної й оброслої непрохідними дикими кущами. Теж тупик.

Повернулися до перехрестя, що нагодилося недавно, і звернули праворуч... Ця ґрунтовка теж кренилася вліво, але незабаром, злившись із іншою, випрямилася... З

туману проявилось дерево – сосна, покручена так, начебто якийсь велет намагався зав'язати її у вузол. Гм, щось знайоме... Через п'ять хвилин після сосни – розвилка... Та сама? Поїхали лівою її гілкою... опинилися на перехресті, так, здається, тому самому, і звернули вже ліворуч. Їхали довго, і цей шлях кренився все вліво... Злився з іншим... З туману проявилось дерево – сосна, покручена так... Ну так, та сама! Що за мара. Там, по дорозі були ще якісь перетинання. Повернутися й спробувати по них... Розвернулися, поїхали назад, кудись звернули... Повзли, повзли... Приповзли – знову покручена сосна... Тьху!..

Ґрунтові дороги виляли, петляли, перетиналися, зливалися, розходилися, утворюючи якийсь пекельний лабіринт, і Кий Сало з мулаткою Милославою, схоже, у цьому лабіринті заплутали. Відсутність компаса і будь-яких орієнтирів геть збивала з пантелику: у якому напрямку траса, у якому напрямку Харків, у якому напрямку що?

У процесі їхнього блукання в тумані зовсім стемніло.

У черговий раз попетлявши мереживом ґрунтових доріг і знову натрапивши на знайоме дерево, Кий Арнольдович зирнув на наручного годинника і свиснув: одинадцята година вечора! А він припускав бути вдома о пів на дев'яту, максимум о дев'ятій! І перед пасажиркою незручно – підкинув, називається. І як це він міг з'їхати із траси й заїхати в таку глухомань?! А тепер кружляє й виляє на околицях цієї сосни-покруча, начебто нечиста сила його водить колами...

Розвернувши вкотре "Таврію", поїхав шукати шлях, яким ще не їздив. Знайшов, але й той, попетлявши і перетнувшись із іншими, повернув їх до вже неабияк обридлої сосни.

Стільки часу витрачено, бензину спалено, а користі нуль!

Милослава зітхнула:

– Нас наче чортзна-хто морочить, нас наче хтось увів в обман... Не їздить треба опівночі, а ждять, поки пройде туман.

Кий Арнольдович погодився: краще чекати, ніж без користі витрачати паливо.

– Так, так, так... Чоловік і дівчина змушені заночувати разом... Здається, наклюовується еротика... – припускає внутрішній голос автора.

– Ні, еротики тут не буде, на жаль, – заперечує автор. – Я не ханжа, нічого проти еротики не маю, навіть навпаки, я б із великим задоволенням увігнав би в цю історію чуттєву сексуальну сцену, але... Я-от свого героя знаю: він аж ніяк не шалений бабій, підступний спокусник, що зваблює всіх дівчат, котрі трапляються на його шляху, зраджуючи законній дружині направо і наліво; зовсім ні... Та й до того ж між ним і Милославою не виникло ніякого жагучого ваблення. Безневинне спілкування інтелігентних людей, що випадково опинилися поруч і не більше за те, без усякої чуттєвості.

– Шкода. Люблю еротика, – зізнається внутрішній голос.

– Та хто ж не любить, – підтакує автор. – Але – ні.

Отже, вони припаркувалися біля покруча й вирішили чекати. Кий Сало в черговий раз вийшов "відлити", цього разу не в кущики, а просто в туман, який був візуально

щільніше кущиків.

Повернувшись після цього до "Таврії", яка світлом фар указувала своє місцеперебування в розгонистій тьмі, наш герой побачив, що його пасажирка дряпає на ґрунті смужку сухою гілкою й щось бубонить. Запитав, що вона робить, а Милослава піднесла до опуклих губок какаовий пальчик, мовляв, цитьте ви, і продовжила креслити й бурмотати.

Чаклує, чи що, подумав Кий Арнольдovich.

Вона окреслила навколо автомобіля нерівне коло діаметром метрів дванадцять, а потім відповіла водієві, що ця їхня неможливість знайти вірну дорогу схожа на вплив якихось злих сил, і вона про всякий випадок відгородилася від злих сил спеціальним заклинанням-молитвою. Він посміхнувся: невже вона дійсно вірить у таку містику; самот він, хоч і пом'янув подумки нечисту силу, був впевнений, що вся причина в тумані. Вона відповіла, мовляв, віриш або не віриш, а краще підстрахуватися, гірше від цього не буде. Він запитав: а звідки вона знає такі заклинання. Вона відповіла, що її рідний дідусь Панько, що жив на хуторі біля Мерефи, але недавно, на жаль, умер, був знахарем, або, як раніше казали, відьмаком, характерником; от він-то й навчив свою "чорняву онуку" деяким заклинанням; звичайно, він був дідом не за батьківською, африканською лінією, а за материнською, українською.

***

Потім чекаючи на прояснення, вони сиділи в автомобілі й теревенили про те, про се.

Милослава розповідала, що її рідний тато живе в Нігерії, де очолює якесь велике підприємство, а мама тут, у Харкові, з іншим чоловіком, вітчимом Милослави, шведом за національністю, але не з тих шведів, що живуть у Швеції, а з тих, що з початку XVIII століття живуть в Україні, забули шведську мову й практично не відрізняються від українців. Та й сама вона, Милослава, живе в Харкові, а у Старому Салтові була в гостях у подружки, так, тієї, білявки. Що вона (не білявка, а Милослава) служить у міліції, і наречений її теж. Що наречений, на ім'я Остап, не мулат, але теж, так би мовити, полукровка: напівеврей-напівукраїнець. Що восени вони прагнуть зіграти весілля й з'їздити до її тата в Нігерію, куди він їх наполегливо запрошує (вони спілкуються за допомогою Інтернету), у весільну, так би мовити, подорож...

А Кий Арнольдovich розповідав їй про своє почате, але незакінчене есе, про перших харківських прозаїків-фантастів періоду романтизму: Олексія Перовського, Ореста Сомова, Григорія Квітку-Основ'яненка.

Захопившись, розповів також про те, що оний Олексій Перовський, він же Антоній Погорельський, будучи попечителем Харківського навчального округу, разом з десятилітнім племінником Олексієм Толстим, для якого він складе пізніше повість "Чорна курка", в 1827 році гостювали у Веймарі у великого Ґете (мабуть, О.К. Толстой – єдиний російський письменник, що сидів, у повному розумінні слова, на колінах в

автора "Фауста"). І про те, що в 1827-у ж великому Гете було присвоєно звання почесного члена вченої ради Харківського університету, про що, очевидно, і повідомив йому Перовський при особистій зустрічі. І про те, що це звання було надано авторові "Фауста", не тільки письменникові, але й ученому, за його активну, хоч і заочну участь у заснування оного вузу. І про те, що ще в 1803 році на прохання тодішнього попечителя Харківського навчального округу графа Северина Осиповича Потоцького Гете зайнявся підбором викладацьких кадрів для майбутнього університету. І про те, що саме за рекомендацією Гете в Харків переселилися й стали викладати в нововідкритому вузі німецькі професори Теодор Пільгер, Людвіг Шнауберт і Йоганн Шад. І про те, що ще граф Северин Потоцький клопотав перед петербурзькими начальниками про присвоєння Гете оного почесного звання, але тоді влада відмовила, порахувавши, очевидно, автора "Фауста" для цього недостатньо благонадійним. І про те, що в 1816 році в неблагонадійності, вільнодумстві, поширенні "крамольних" ідей про необхідність демократії й дотримання прав людини був обвинувачений протеже Гете – професор Йоганн Шад, оголошений персоною нон грата й висланий не тільки з Харкова, але й взагалі з Російської імперії, а його праці були спалені у дворі університету. І про те, що професор Шад був улюбленим викладачем харківського студента Миколи Григоровича Білоусова, згодом – професора й ректора Ніжинської гімназії вищих наук (це про Білоусова ніжинський гімназист Микола Гоголь писав своєму приятелеві Гарасиму Висоцькому наступне: "Я не знаю, чи можна гідно вихвалити цю рідкісну людину. Він обходиться з усіма нами зовсім як із друзями своїми, заступається за нас проти претензій конференції нашої й професорів-школярів. І, зізнаюся, коли б не він, то мені бракувало б терпіння тут закінчити курс"). І про те, що в 1827 році за доносом "професорів-школярів" проти Білоусова була заведена "Справа про вільнодумство", де йому, зокрема, інкримінувалося, мовляв, у своїх лекціях він дотримується "крамольних" поглядів опального професора Йоганна Шада. І про те, що за наказом Миколи Першого Білоусов був висланий з Ніжина до Харкова під нагляд поліції, а улюблений учень цього харків'янина, гімназист Гоголь, у зв'язку із цим був позбавлений кандидатського ступеня. І про те, що Олексій Перовський, повернувшись після спілкування з Гете з Веймара до Харкова, у зв'язку зі "Справою про вільнодумство" подав у відставку з поста попечителя Харківського навчального округу, тому що саме до цього округу належала Ніжинська гімназія й Перовський був безпосереднім начальником "вільнодумця" Білоусова. І про те, що лекції "неблагонадійного" професора Йоганна Шада слухав, напевно, і харківський студент Орест Сомів. І про те, що, переселившись в 1817 році з Харкова до Петербурга Сомов – прозаїк, поет, критик, видавець, теоретик російського романтизму – співробітничав з О.С. Пушкіним, поки ці два романтики не посварилися на ґрунті фінансових питань. І про те, що в 1829 році Сомов увів двадцятилітнього провінціала Гоголя в коло столичних літераторів, познайомивши його з В.А. Жуковським і П.А. Плетньовим, а ті – з О.С. Пушкіним. І про те, що Гоголь, онук харківського поштмейстера, спілкувався й листувався з рядом харків'ян, зокрема з письменником Г. Квіткою-Основ'яненком,

етнографом і головою Харківського гуртка романтиків І. Срезневським, істориком В. Пасеком. І про те, що польський поет-романтик і друг Пушкіна Адам Міцкевич неодноразово бував у Харкові, спілкувався з харківськими романтиками, у тому числі з Петром Петровичем Гулаком-Артемівським, професором Харківського університету, одним з основоположників нової української літератури, що зробив перші переклади творів Гете й Міцкевича українською мовою (Гоголь запозичив з творів цього харківського професора цитату й імена головних героїв для першої повісті "Вечорів на хуторі..." - "Сорочинського ярмарку"), а рідний брат Адама Міцкевича, Олександр, майже двадцять років викладав у Харківському університеті римське право. І про те, що поет Альфонс Осипович Валицький, теж професор Харківського університету періоду романтизму, переклав "Фауста" Гете польською...

Отут наш герой глянув на Милославу, яка, як він думав, його уважно слухала, і побачив, що дівчина солодко спить, схиливши до скла вугільні кучерики. Заколисав нудотною лекцією, самокритично подумав Кий Арнольдович.

І сам він позіхнув, прикривши рот долонею. І його повіки стали злипатися. А туман-от ще більш згустився, начебто ми в батискафі, що пливе в молоці, подумав наш герой.

І раптом йому здалося, що в освітленому фарами тумані промайнула чорна тінь. Удивляючись у білизну, Кий Сало трохи опустив скло й прислухався.

Деся пролунало завивання, від якого в нього мурашки промарширували уздовж хребта: так приблизно у фільмах жахів виють перевертні.

Потім начебто глухуватий тупіт...

І начебто знову тінь майнула в молочному повітрі...

Деся схропнуло... Заіржало...

Проплескали начебто великі крила...

Знову тупіт...

Тінь...

Кию Арнольдовичу згадалося, як кружляли навколо Хоми Брута вурдалаки й покійниця-панночка в гоголівському "Вії". Не те щоб наш герой був боягузом, хоча й великим сміливцем теж не був, але він був творчою особистістю й, як багато творчих людей, мав емоційність, що провокує переживання з усякого приводу, і розвинену уяву, здатну зробити з мухи якщо не слона, то хоча б орла-стерв'ятника. Звуки й тіні навіяли на вразливого літератора так звану жуть, і Кий Сало навіть невміло перехрестився.

Взагалі-то часто-густо страх підбадьорює живу істоту й людину зокрема, але Кий Арнольдович, незважаючи на охоплення його жахом, відразу, начебто наковтавшись снодійного, заснув, опустивши обличчя на кермо...

***

Прокинувся він через те, що його організм знову зажадав сходити за малою нуждою, коли вже світанок займався. Туману вже не було, був серпанок, і мрячив дощик. Мулатка Милослава спала.

Кий Арнольдович вийшов із "Таврії", помітив, що фари як і раніше горять, виключив їх, тому що було вже досить світло, хоча сонце ще не зійшло, і озирнувся по сторонах. Найближчі околиці являли собою поля, що розкинулися по обидва боки ґрунтової дороги із самотньою покрученою сосною на узбіччі, а далекі розчинялися в серпанку.

Ідучи до дерева, коріння якого він мав намір зросити вмістом сечового міхура, Кий Сало побачив, що вологий ґрунт потоптаний кінськими підковами, начебто кінь довго кружляв і тупцював біля кола, яке окреслила Милослава сухою гілкою. Отже, тупіт, схропування, іржання й тінь Кию Арнольдовичу не примарилися... Хоча дивно...

Оглянувшись і переконавшись, що Милослава спить, на нього не дивиться, він розстебнув ширінку й зросив коріння дерева.

Застебнувши "блискавку", або, по-харківськи висловлюючись, "змійку", пішов назад до машини, їжачись від світанкового холоду й мжички, і раптом відчув на собі чийсь погляд; повернув голову...

На дорозі, перед автомобілем, метрах у десятих стояв чорний мотоцикл, а на ньому, схрестивши руки, сидів чорний мотоцикліст.

Треба ж, який нав'язливий злодюга. І тут знайшов!

Кий Арнольдович узяв монтировку й демонстративно потьопав нею по долоні, мовляв, якщо в тебе лихе на умі, непрошений гостю, то ми постоїмо за себе.

Чорний байкер підняв руки, ворухнув пальцями, очевидно, показуючи, що він беззбройний (а виглядало, начебто здається в полон), потім знову схрестив.

Вони обоє мовчали й дивилися одне на одного. Втім, очей незнайомця Кий Сало не бачив, тому що обличчя злодія ховалося під тонованим оргсклом мотошолома, але відчував на собі його погляд. Наш герой не витримав тиші й першим порушив її:

- Чого ти причепився, хлопче, ховаючи своє лице? Чого від мене взяти хочеш, скажи нарешті вже.

- Яйце.

Голос у незнайомця був глухуватий, хрипкий, начебто застуджений, і говорив він з акцентом, не кавказьким, не прибалтійським, а незрозуміло яким.

Яйце, здивувався Кий Арнольдович. Він навіть не відразу зміркував, про що йдеться. Коли в чоловіка вимагають яйце, це звучить, щонайменше, двозначно. А звідки цей тип знає, що Кий Сало знайшов... А, він же там, у Старому Салтові, на автозаправці під'їхав до "Таврії" і заглянув крізь скло, а яйце лежало на сидінні. От що його так звабило, от що він намагався вкрати два рази! А на біса йому пташине яйце? Може, він орнітолог, або, може, він їх просто колекціонує, а це якесь рідкісне... Так, справжній колекціонер заради раритетного екземпляра й украсти може, це як наркотик... Кий Арнольдович сам колекціонував старі книги й одного разу утнув крадіжку в людини, що використовувала сторінки як туалетний папір. Це він міг зрозуміти.

Незнайомиць продовжив:

- Давай мінятись. От я кину тобі свій золотий браслет, а ти, невідомий мужчино, віддай негайно той предмет.

От це інша розмова, от із цього й треба було починати, а то красти... Кий Сало поклав монтировку назад під сидіння.

Незнайомець розплів руки, в одній з яких уже щось тримав, і акуратно кинув це щось нашому героєві. Річ упала просто в підставлені долоні Кия Арнольдовича. Так, це був дуже гарний браслет із жовтого металу, досить важкуватенький, прикрашений зображеннями грифонів, що виглядають так реалістично, начебто дизайнер браслета зобразив їх з натури. Звичайно, це ніяке не золото (бо хто ж стане за пташине яйце, нехай і красиве, віддавати такий важкий виріб зі щирішого золота!), а латунь або інший мідний сплав, подумав Кий Сало, але штучка ефектна. Самому йому яйце дісталось задурно, тому він і не претендував, аби за яйце з ним розраховувалися, але раз цей сам пропонує щось натомість, навіщо ж відмовлятися. Це яйце прехороше виглядало б на декоративному блюді, купленому Кием Арнольдовичем у Самарканді, біля мавзолею Гур-Емір, де спочивають полководець Тамерлан і його онук-астроном Улугбек; і гармоніювало б колоритом із живописним полотном "Дама в синьому" (для якого одному харківському художникові позувала Руслана Бузок, дружина Кия Арнольдовича), що висить над акваріумом... Але цьому яйце вочевидь потрібніше.

Кий Сало відкрив бардачок, узяв гарне, темно-синє в жовту цяточку яйце й простягнув мотоциклістові, мовляв, на, забирай. Байкер під'їжджати не став, а показав жестом: кидай. Ну, як хочеш, якщо розіб'ється – я не винуватий, подумав наш герой і, прицілившись, кинув. Той спритно зловив еліпсоїд правою рукавичкою, як досвідчений бейсболіст-кетчер ловить м'ячик. Києві Арнольдовичу навіть здалося, начебто в останній момент яйце само притяглося до руки незнайомця, як залізка до магніту. Незнайомець відразу впакував здобуток у чорний футляр, що висів у нього на шиї.

Бачачи, що чорний мотоцикліст збирається їхати, літератор сказав:

– Гей, хлопче, підкажи, будь ласка, де траса. Почекай ще мить. Ми заблукали, дай підказку, куди нам їхать.

– Позад їдь.

Ще Кий Сало запитав, чи знає його візаві, який птах зніс таке гарне яйце, але на це питання незнайомець не відповів, розвернувся й поїхав.

Кий Арнольдович швидко сів у "Таврію", поклав браслета у бардачок, захлопнув дверцята машини, розбудивши звуком Милославу, і рушив слідом за байкером. Мулатка спросонку здивувалася: ой, уже ранок, ой, ми вже їдемо, ой, спереду той самий злодій! Наш герой відповів, що з мотоциклістом вони порозумілися й він показує їм дорогу до загубленої ними траси.

Незабаром буде роздоріжжя, подумав Кий Сало; але ніякого роздоріжжя, навдивовижу, не було. Мотоцикліст і слідом за ним вишнева "Таврія" в'їхали в невелику посадку й незабаром виїхали з неї просто до траси. Треба ж, ми годинами кружляли біля самої траси, здивувався Кий Арнольдович.

Чорний незнайомець, виїхавши переднім колесом із ґрунтовки на асфальт, обернувся й помахав рукою направо, показуючи, що їм туди, а сам звернув ліворуч і швидко поїхав.

Кий Сало й Милослава, утомлені довгим сидінням, голодні й заклопотанні прагненням швидше дістатися домівок, не виявили спостережливості, а якби виявили, то помітили б, що спереду на вологому ґрунті є свіжі відбитки кінських підков, але немає свіжих відбитків мотоциклетних шин...

Вишнева "Таврія" нарешті виїхала на трасу Т-2104 і повернула до Харкова.

***

Подальша путь відбулася без усяких пригод.

Салтівським шосе вони в'їхали до Харкова, більшість жителів якого ще віддавалися сну. Милослава попросила висадити її біля першої ж що трапиться станції метро, якою на маршруті нашого героя була "Площа Повстання". А куди їй, властиво, треба? На Лису гору, відповіла вона, там її дім; але оскільки метро на Лису гору не провели, вона поїде з пересадкою: на метро до Холодної Гори, а далі на тролейбусі. Ні, заперечив наш герой, по-перше, метро, здається, ще не працює, занадто рано, а по-друге, сам він їде на Холодну Гору, від якої до Лисої рукою подати, тому доправить її просто до дому. Її, зрозуміло, такий варіант дуже навіть улаштував. (Довідка для незнаючих географію Харкова: Холодна й Лиса Гори – пагорби-райони в західній частині міста).

Так і було: Полтавським Шляхом вишнева "Таврія" виїхала на Холодну Гору, за станцією метро з тією же назвою – "Холодна Гора" – повернула праворуч... І незабаром Кий Арнольдович висадив Милославу – молоду мулатку, що служить у міліції, що володіє бойовими мистецтвами й заклинаннями – біля її садиби в приватному секторі на Лисій горі. А сам повернувся на Холодну Гору, де із родиною проживав в одній з дев'ятиповерхівок...

От, власне, і вся історія.

Що ж до чорного мотоцикліста, то він, дещо не доїхавши до Великого Бурлука, збочив із траси в кущі, ті самі, де Кий Сало знайшов яйце, зупинився, зняв шолом, оголивши цілковито лису голову, дістав із футляра яйце, підніс до вуха, потрусив і всміхнувся (якщо цю страшнувату гримасу можна назвати посмішкою), чуючи, як у яйці талапається, стукаючись об шкарлупу, безцінна голка, потім сховав яйце у футляр, надяг шолом, рвонувся вперед і... зник.

В останню мить його чорне одіяння начебто придбало вигляд доспіха, а мотоцикл начебто збільшився й прибрав обриси чорного коня з плескаючими з боків чи то закраїнами попони, чи то крилами...

***

– І це все? – запитує внутрішній голос автора.

– Усе, – відповідає автор.

– Гм... По-перше, тут не все зрозуміло, залишилися питання... А по-друге... Цей, м'яко висловлюючись, твір почався як оповідання, потім ти став напихати читача

інформацією з історії й географії, начебто це краєзнавчий довідник, потім ти змусив персонажів говорити в риму, буцімто це поема... А закінчилося все взагалі казкою... Голка в яйці... А на кінці голки, треба думати, смерть Кощія; а перебувало яйце до того, треба вважати, в качці, а качка в зайці, а заєць у скрині, а скриня в ланцюгах на високому дубі... Змішав різні жанри, і вийшло оповідання не оповідання, довідник не довідник, поема не поема, казка не казка... Ні те ні се, якийсь вінегрет. Ні, я розумію, що ти праг як найкраще, я тямлю, що тобою рухали містечковий патріотизм і прагнення до оригінальності: ти волів з одного боку створити рідній Харківщині репутацію території романтичної, фантастичної, чарівної, легендарної, а з іншого боку поекспериментувати зі змішанням жанрів... Але результат, на жаль... Невже ти всерйоз думаєш, що яке-небудь видавництво це опублікує?!

- А чом би й ні... І не таке... гм... іноді друкують, сам читав... - буркоче автор.

- А от закладаємося, що жоден журнал, жодне видавництво цей вінегрет не надрукує! От закладаємося! - заводиться внутрішній голос.

- Закладаємося. А на що? - азарт охоплює автора.

- Та хоч на щигля!

- Згодний! - азартно кричить автор, не замислюючись, як він у випадку виграшу дасть щигля власному внутрішньому голосу, або, як у випадку програшу, внутрішній голос дасть щигля йому самому.

У знак вступу цього закладу в силу, автор і його внутрішній голос б'ють по руках... У переносному, звичайно, смислі, бо які ж кінцівки у внутрішнього голосу...

А от ти особисто, безцінний читачу, ти-от як думаєш: хто з них - автор чи його внутрішній голос - переміг у цій суперечці? Га?

Лютий - березень 2004 р